

כל הבשר פרק שמיני חולין

קיד.

עין משפט נר מצוה

ק"א ב ג מ"י פ"ט מהל'
מחללות חסרות הלכה
1 ו סמך לאחין קמח טו"ע
י"ד סימן פ"ו סעיף ו [1]:
ק"ד מ"י פ"י מהלכות
טומאת אוכלין הלכה
ד:
ק"ה מ"י פ"ט הלכה יג:

לענין רש"י

מישג"א. יסיד החלב.

שיטה מקובצת

אן דהא גדי בטהורה
משתיני כדאמרן גדי
להוציא את הטמאה:
ב הלכך להכי אתא גדי
משמע ליה:

ומר אמר דהא כו' מ"ד לוקה קאי אבישול דהוא איסורא הוא ומ"ד אין לוקה קאי אכילה דאס לא התרו בו משום אכילת חלב אלא משום שזר בחלב אינו לוקה דלא חתי איסור שזר בחלב ומייל אאיסור חלב: **במי חלב** מישג"א בלע"ז: **הפגול והטמא** אלמא

אנ"ג דלסיורי וקיימי חתי איסור שזר בחלב ומייל עלייהו והוא הדין נמי אס

בזל חלב בחלב אלמא מרבויה דגדי נפקא לן דחיל על כל איסורין: **האי סנה** נמי סבר בכל איסורין דאיסור חל על איסור ואינהו סברי לה כמ"ד אין איסור חל על איסור ותנאי טובה איפליגו זה: **הרי סן נחלב** להכשיר את הזרעים וחלב נקרא משקה דכתיב (שופטים ד) ותפתח את נאד החלב ותשקהו: **והמחול** משקה הזב מן הימים: **הרי הוא כשמן** ושמן איקרי משקה דכתיב (ישעיה כה) משתה שמנים: **אין לי אלא בחלב אמו** כלומר עו: **ס"ל** מקרא שני: **בחלב אמו** דמיתר לרבויה כל חלב בהמה טהרה דהאי תנא לא מנריך ליה לכתשמואל בחלב זכר וחלב שחוטא וחלב טמאה מחד קרא ללגופי נפקי דהא אמו כתיב ולא שחוטא ולא זכר ולא טמאה דהא גדי איכתיב וצטורה משתעי כדלמך [ק"ג]. להוציא את הטמאה ועל כרחיך אמו נמי טהרה דאי אמו טמאה לא הוה איהו טהור הלכך להכי זילא אסתא וגדי משמע ליה גדי דווקא וזכר חיה וסאכר בהמות מגדי יתירא נפקי לאיסורא דאי סצירא ליה גדי הכל במשמע אפילו עגל וטלה למה ליה לרבויה חלב פרה ורחל והא אמו כתיב וקמנן (דף קטו). דמשמע לן יתורא דגדי גדי לר"ע למעוטי חיה ועוף הני מיילי למאן דמשמע ליה גדי ואפילו עגל וטלה חתי קרא יתירא למעוטי אכל למאן דמשמע ליה גדי דווקא קראי יתירי לרבויה חתי דאי למעוטי לא איטריך וחד למעוטי טמאה ולשליל לא איטריך קרא דמשמעוטי יליף ליה כדלכתשמואל גבי ר"ע לקמן דלמך שליל גדי מעליא: **הא חתיא ליה** שפיר בק"ו: **מעיקרא דדינא** מתחלת הדין דקמני מה אמו שלא נאסרה עמו בהרבעה נאסרה עמו בצשול זה מחלתו של ק"ו ויש להקשות מה לאמו שכן נאסרה ליחטט עמו ביום אחד. ולהכי נקט מעיקרא דדינא פירכא משום דפעמים מקשה על סוף הדין כגון דקמני סיפא פרה

ביון דעל אכילה לא לקי תימנה אימא איפכא כדלמך בסמוך כיון דאבשול לקי אכילה נמי לקי: **המבשול במי חלב פטור** איסורא מיהא איכא דהא כותח מנסיוני דחלבא עבדי ליה כדלמך בריש אלו עוברין (פסחים דף מב). **ואמרינן לעיל (דף ק"א):** דלספור לאכול שזר בכותח: **בחלב פרה** ורחל מנין. לא איטריך ליה אלא לרבות ששחין מינו כגון פרה בחלב גדי או גדי בחלב פרה אכל פרה בחלב עממה הא דרשינן לעיל (דף ק"ג): כל מקום שנאמר גדי אפילו פרה ורחל צממע וצמנס לחק צקונטוס: **פרה** ורחל שנאסרו עמה בהרבעה. ור"מ חיה ועוף יוכיחו לר' עקיבא או עוף לחודה לר' יוסי הגלילי דנאסרו דלמך כסוף שור עס שאינו מינו כדלמך כסוף שור שנגמ את הפרה (צ"ק דף נה). ולא נאסרו בצשול וי"ל דעדיפא פריך: **מה לאמו** שכן נאסרה עמו בשחיטה. תימנה לרנן חיה תוכיח דאין איתו ואת צנו נוהג צניה: **תלמוד לומר בחלב אמו** עוד דריש מינה בסמוך היא

עממה בחלבה אנ"ג דשמואל דריש ליה למלתייהו לעיל (דף ק"ג): הכא דריש מבחלב דמיינייהו מיתירי דהוה מלי למכתב דאמו ואנא דיענא דבחלב אמו קאמר כיון דכחד מיינייהו הוה כתיבא בחלב אמו ורבי יוסי הגלילי דממעט עוף שאין לו חלב אס מו"ו דלמך קא דריש: **עד**

דינא פירכא מהיכא קא מיייתית לה מאמו מה לאמו שכן נאסרה עמו בשחיטה תאמר בפרה שלא נאסרה עמו בשחיטה תלמוד לומר בחלב אמו תניא אידך בחלב אמו אין לי אלא בחלב אמו בחלב אוחות גדולה מנין אמרת ק"ו ומה אמו שנכנסה עמו לדיר להתעשר נאסרה עמו בבשול אוחות שלא נכנסה עמו לדיר להתעשר אינו דין שנאסרה עמו בבשול תלמוד לומר בחלב אמו והא למה לי קרא הא אתיא ליה אמר רב אשי משום דאיכא למימר מעיקרא דדינא פירכא מהיכא קא מיייתית לה מאמו מה לאמו שכן נאסרה עמו בשחיטה תאמר באחות גדולה שלא נאסרה עמו בשחיטה תלמוד לומר בחלב אמו אישכחן אחותו גדולה אחותו קמנה מנין אתיא מביניא מהי תיתי תיתי מאמו מה לאמו שכן נאסרה עמו בשחיטה אחותו גדולה תוכיח מה לאחותו גדולה שלא נכנסה עמו לדיר להתעשר אמו תוכיח ווחור הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השווה שבהן שהוא בשר ואסור לבשל בחלב אף אני אביא אחותו קמנה שהוא בשר ואסור לבשל בחלב אי הכי אחותו גדולה נמי תיתי מביניא אין הכי נמי אלא בחלב אמו למה לי מבעי ליה לכדתניא בחלב אמו אין לי אלא בחלב אמו היא

ורחל שנאסרו עמו בהרבעה אינו דין שנאסרו עמו בצשול על סוף הדין: **חלב אוחות גדולה מנין** אני בהרבעה ולא נאסרה עמו בצשול אף אתה אל תתמה על פרה ורחל כו' זו היא פירכא על סוף הדין: **חלב אוחות גדולה מנין** אני שמעתי דהיינו פרה שהיא מין בהמה כמותה אכל מין גדול הוא ומהאי קרא גופיה דריש ומנא אחרנינא הוא ולישניה הוא דשני ועוד דלא נפק ליה פרה ורחל מיתורא דחד קרא אלא פרה לחודה דחלוקה מן הגדי בשני חילוקין חדא דנאסרה עמו בהרבעה וחדא דאין נכנסת עמו לדיר להתעשר אכל רחל שנכנסת עמו לדיר להתעשר דהא מעשר צקר ואלן כתיב (ויקרא כ) וכל אלן צממע לא נפקא ליה מייניה שחאסר עמו בצשול הלכך יליף ברישא פרה והדר אתיא ליה רחל בהלך השוה כדלקמן. צקר אינו נכנס עם הנאן להתעשר צפרק בתרא דצבורות (דף ג): **ומה אמו** שאינה חלוקה ממנו לענין מעשר דהא מינה היא ואע"פ שכבר ילדה עדיין היא ראויה ליכנס עמו לדיר להתעשר דגדייה יולדת בחון שנתה ונכנסת עם צנה לדיר להתעשר כשעדיין לא נכנסה להתעשר כדתיניא בצבורות (דף כ): **גדייה** שילדה שלשה צנות וכל צנותיה ילדו שלש [שלש] כולן נכנסות לדיר להתעשר ואפי"ה חלקה ככתוב ממנו לאוסרה עמו בצשול: **אחותו גדולה** פרה שאינה נכנסת כו': **תלמוד לומר בחלב אמו** קרא יתירא לרבויה כל חלב וממילא איתרצאי פרה דלשכחן דחלקה ממנו לענין מעשר תחלק ממנו לציסול: **אוחות קטנה** רחל: **מביניא** מאמו ומאחותו גדולה: **סיסי מאמו** דמה אמו שלא נאסרה עמו בהרבעה נאסרה עמו בצשול אוחות קטנה שנאסרה עמו בהרבעה אינו דין שנאסרה עמו בצשול: **מה לאמו כו': אי הכי אוחות גדולה נמי סיסי מביניא** מאמו ומאחותו קטנה ומחתי הדין שהרי אין להשיב עליו והכי דנינן מה אמו שנכנסת עמו לדיר נאסרה עמו בצשול אוחות גדולה לא כל שכן וכי פרכת מה לאמו שכן נאסרה עמו בשחיטה תאמר באחותו גדולה אוחותו קטנה תוכיח ותו ליכא למיפרכ מה לאחותו קטנה שכן לא נכנסה כו' אלמא מפלגי דינא נפקא לן כך שמעתי וקשיא לי הכי נימא אוחותו קטנה תוכיח הא חתי לא קיימא לן אוחותו קטנה לאיסורא. ואני שמעתי דהכי פריך מאי חזית דאחותו גדולה נפקא לן מקרא וקטנה מביניא תיפוק ליה אוחותו קטנה מרבויה דקרא וגדולה מביניא וקשיא לי חדא דמסתברא קרא כי רבי לאחותו גדולה לאיסורא

רבינו גרשום

המבשל חלב אמר איבעית אימא מר אמר חזא ומר אמר דהא ולא פליגי כלומר מ"ד לוקה אבישול אבל אכילה לא לקי. ומ"ד אינו לוקה אכילה דאין איסור חל על איסור אבל אבישול לקי. מיתבי המבשל במי חלב כו' הפיגול והנותר הוא הכא חזין דאיסור חל בשר בחלב חל על פיגול ועל נותר: והמחול שמרים של שמן כו' פ"א מחול שבא תחלה כשדורכין הדומים לעשות שמן מה שבא תחלה כמים הוא ואין שמן גמור. תאמר בפרה ורחל שלא נאסרה עמו בשחיטה הואיל ואינו נאסרה עמו בשחיטה עם הגדי לא יאסר עמו בבשול חיל בחלב אמו כל שיש לו חלב אסר. בחלב אוחותו גדולה מנין כגון פרה. אוחותו גדולה שלא נכנסה עמו לדיר להתעשר כלומר כל מעשר צקר ואלן בקר בפ"ע וצאן בפ"ע. מה לאמו שכן נאסרה עמו בשחיטה תאמר באחותו הקטנה בחלב שלא נאסרה עמו בשחיטה ואסרה עמו בבשול אף אני אסר אוחותו קטנה מה לאחותו קטנה כו' אי הכי אוחותו גדולה נמי תיתי מביניא כו' כלומר מאמו מה לאמו שכן נאסרה עמו בשחיטה תאמר באחותו קטנה בבשול ואסרה עמו בבשול ואם נקשי מה לאחותו קטנה שלא נכנסה עמו לדיר להתעשר אף אני יתירא להתעשר שהיא נכנסה עמו לדיר